

OTDK-DOLGOZAT

2015

A mutatószámok alkalmazásának problémái a beszámoló kiegészítő
mellékletében

Kézirat lezárva: 2014. május 2.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS

2. A KOMPLEX ELEMZÉS SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉSE

2.1. A KOMPLEX ELEMZÉS SZÜKSÉGESSÉGE, INFORMÁCIÓTARTALMA

2.2. VAGYONELEMZÉS

2.3. PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE

2.4. JÖVEDELEMELEMZÉS, EREDMÉNYELEMZÉS

2.5. KOMPLEX ELEMZÉS ELŐNYEI ÉS HÁTRÁNYAI

3. A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA ÉS ELEMZÉSE

3.1. A VÁLLALKOZÁS ÉS KÖRNYEZETE

3.2. A KFT. KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETÉBEN TALÁLHATÓ MUTATÓSZÁMOK ÉRTELMEZÉSE

4. ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK

IRODALOMJEGYZÉK

MELLÉKLETEK

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

- 1. táblázat:** Regisztrált vállalkozások száma az építőiparban
 - 2. táblázat:** A tőkeerősség mutatójának alakulása 2008-2012
 - 3. táblázat:** Kötelezettségek aránya 2008-2012
 - 4. táblázat:** A tárgyi eszközök aránya 2008-2012
 - 5. táblázat:** A forgóeszközök aránya 2008-2012
 - 6. táblázat:** Nettó forgótőke 2008-2012
 - 7. táblázat:** Likviditási mutatók 2008-2012
 - 8. táblázat:** A rövid távú eladósodottság mutatója 2008-2012
 - 9. táblázat:** Eszközfordulat mutatószáma 2008-2012
 - 10. táblázat:** Az eszközhatékonyság és a ROA mutatója 2008-2012
 - 11. táblázat:** Árbevétel arányos nyereség 2008-2012
 - 12. táblázat:** Tőkearányos adózott eredmény 2008-2012
-
- 1. diagram:** Az eladósodottság mértékének változása 2008-2012
 - 2. diagram:** A tárgyi eszközállomány csökkenését befolyásoló tényezők 2008-2012

1. BEVEZETÉS

Dolgozatom témájának kiválasztásakor fontosnak tartottam, hogy egy olyan témakört dolgozzak fel, ami közel áll az érdeklődési körömhöz és ez által olyan tapasztalatot szerezzek, amit a későbbi tanulmányaim és munkám során is fel tudok majd használni. A választásom a komplex elemzés és annak hiányosságaira esett.

Célom az volt, hogy egy konkrét vállalatnál keresztül rámutassak az ilyen típusú elemzés alkalmazásának problémáira.

A gazdasági válság hatásai felerősítették a más vállalkozások helyzetére vonatkozó ismeretek igényeit is. Információt sok forrásból lehet beszerezni, köztük van a vállalat beszámolója is. A közzétett beszámolók tartalmának biztosítania kell azokat az elemzéseket és értékeléseket, amelyekből megítélhető az adott vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzete, ugyanakkor a beszámolót felhasználónak (olvasónak) képesnek kell lennie mindezek értelmezésére, minősítésére. (Bíró et al., 2010)

„A piacgazdaság fejlődésével, a privatizáció kiterjesztésével egyidőben megerősödött illetve szélesedett a tulajdonosok és a piaci szereplők köre, akik feltétlenül információkkal kell, hogy rendelkezzenek a vállalkozások tevékenységének minősítéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének alakulásáról.” (Bíró et al., 2010: 5.)

A döntések meghozatalához szükséges tájékozódnia a vállalatnak. Ehhez is felhasználható a beszámoló elemzése (vagy gyakran más elnevezéssel a mérlegelemzés), mely az elemző szerint lehet úgynevezett:

- külső mérlegelemzés és
- belső mérlegelemzés. (Bíró et al., 2007)

A két elemzéstípus közül a külső mérlegelemzést fogom alkalmazni a vizsgálatom során, azaz csak a beszámoló alapján végzem az elemzést. Kizárólag csak a beszámoló adatai nyújtanak információt a vállalkozás gazdálkodásának, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének megismerésére és értékelésére, tehát az elemzésem a mérleg és az eredménykimutatás számszaki adataira és a kiegészítő melléklet információira épül.

Dolgozatom egy kisvállalkozás helyzetére fog rávilágítani, amely építőipari és kereskedelmi szolgáltatásokat nyújt. Azért vizsgáltam meg egy építőiparban tevékenykedő vállalat beszámolóját, mert ez az ágazat az egyik leginstabilabb Magyarországon. Ha valaki ebben az iparágban kíván érvényesülni, vagy befektetni és egy vállalkozást meg szeretne ismerni, a beszámoló adataiból juthat információkhoz. A kiegészítő mellékletet úgy kell elkészíteni, hogy megbízható, valós kép alakuljon ki ez által a vállalkozásról és a vállalati profilhoz a legjobban igazodjon. Sajnos ezt sok vállalat nem teszi meg, és ennek következménye lehet, hogy az elemzők nem tudnak megfelelően tájékozódni és téves következtetéseket vonnak le a vállalatról. A vizsgálat során értelmezni fogom a vállalat kiegészítő mellékletében található mutatószámokat és levonom belőlük a következtetéseimet.

Dolgozatomban először áttekintést készítek a komplex elemzés szakirodalmáról, amelyben részletezem az elemzés felépítését, szükségességét és információtartalmát, majd a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet alakulásának értékelési módszertanát mutatom be. Végül az ilyen típusú elemzés előnyeit és hátrányait állítom szembe egymással.

A következő fejezetben bemutatom a Kft. rövid történetét, valamint tevékenységi területeit. Ebben a fejezetben helyet kap a vállalat környezete, valamint az építőipar jelenlegi helyzete is.

Dolgozatom fő része a vállalat kiegészítő mellékletében található mutatószámok értelmezése, és az értelmezési különbségek feltárása. Az utolsó fejezetben elvégzem az összegzést, következtetéseket vonok le és megpróbálok javaslatokat tenni a problémák megoldására.

2. A KOMPLEX ELEMZÉS SZAKIRODALMA

2.1. KOMPLEX ELEMZÉS SZÜKSÉGESSÉGE, INFORMÁCIÓTARTALMA

„A sikeres vállalati gazdálkodás – a teljesítmények növelése, az értékteremtés stb. – egyik elengedhetetlen feltétele a *tájékozottság*. A gazdasági társaságoknak önálló gazdálkodásukhoz, tevékenységük folytatásához vagy bővítéséhez stb., tehát mindazon folyamatokhoz, amelyekhez – stratégiai és operatív – döntések kapcsolódnak, információkra, ismeretekre van szükségük. A gazdálkodás során határozni kell arról, hogy mely tevékenységet vagy tevékenységeket folytassa a vállalkozás, ennek megfelelően hogyan alakítsa ki üzleti kapcsolatait, hogyan finanszírozza működését, azaz hogyan kapcsolódjon környezetéhez.

Az adott gazdasági társaságról a vállalkozási környezetnek (elsősorban más vállalkozóknak) is informálódnia kell, hogy megítélhesse, milyen mértékben fogadhatja el az előbb említett tevékenységet (tevékenységeket), illetve milyen kapcsolatokat alakíthat ki működése során.” (Bíró et al., 2007: 13.)

A vállalkozások gazdálkodásának elemzése során, egy-egy üzleti év értékelésekor el kell végezni

- a gazdálkodás átfogó, minősítő jellegű elemzését
- az egyes tevékenységek részletes kiértékelését

Egy vállalkozás gazdálkodásának – akár több évet felölelő – átfogó elemzésére leggyakrabban a számviteli beszámolók információi alapján kerül sor. Különösen igaz ez, ha nem a menedzsment, hanem a tulajdonosok vagy a „vállalkozáson kívüliek” kívánják minősíteni a gazdálkodás alakulását. (Bíró et al., 2010: 7.)

„A beszámoló elemzése alapvetően az alábbi részekre bontható:

- a vagyoni helyzet alakulásának elemzése,
- a vállalkozás jövedelmezőségének elemzése,
- a vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzése.” (Himber et al., 2007)

„A gazdálkodási folyamatokról az abban részt vevőknek megalapozott információkra, ismeretekre van szükségük, tehát a gazdálkodásra, illetve a vállalkozásra vonatkozó információk, ismeretek megszerzése – többek között – elengedhetetlen

- a tulajdonosoknak, hogy megítélhessék, befektetésük kezelése érdekeiknek megfelelő-e, azaz a vállalkozás vagyoni helyzete stabil-e, jövedelemtermelő és osztalékfizető képessége elfogadható-e,
- a potenciális befektetőknek, hogy kellően mérlegelhessék befektetési döntéseiket, azok hozamát és kockázatát,
- a vállalkozás vezetői számára, a vállalati stabilitás és fejlődés, a mindennapi tevékenységekhez és a hosszabb távú gazdálkodáshoz kapcsolódó vezetői döntések megalapozása és értékelése céljából,
- a hitelezőknek, akik a hitel- és kölcsönnyújtás biztonságára, a törlesztőrészletek és a kamatkötelezettség fizetésére vonatkozóan kívánnak információkhoz jutni,
- a meglévő és leendő partnereknek (szállítók, vevők stb.), hogy eldönthessék, a kapcsolat biztonságosnak és tartósnak minősíthető-e,
- a munkavállalóknak, akik igénylik munkahelyük és jövedelmük biztonságának ismeretét.” (Bíró et al., 2007: 13.)

A vállalkozások beszámolóí lehetnek:

- éves beszámoló
- egyszerűsített éves beszámoló
- összevont (konszolidált) éves beszámoló
- sajátos egyszerűsített éves beszámoló
- egyszerűsített beszámoló

A felsorolt beszámolók közül a vállalkozásoknak méreteiktől és a vállalkozási formáiktól függően kell valamelyiket elkészítenie.

A vállalkozások méreteit (nagyságát) három mérőszámban jelöli a Számviteli Törvény¹:

- értékesítés éves nettó árbevétele
- mérlegfőösszeg
- foglalkoztatottak átlagos létszáma (Sztanó – Vörös, 2001)

¹ 2000. évi C. törvény

Az elemzés-értékelési lehetőségeket befolyásolja a beszámoló formája.

Azért lényeges ezt hangsúlyozni, mert eltérő mélységű információt biztosítanak az egyes beszámolófajták, ezek közül is csak az első két beszámoló fajtával foglalkozok.

Éves beszámolót köteles készíteni a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó, amennyiben nem jogosult az egyszerűsített éves beszámoló készítésére.

Az éves beszámoló fő részei:

- mérleg
- eredménykimutatás
- kiegészítő melléklet

Az éves beszámolót készítő üzleti jelentést is köteles készíteni. Az adott üzleti évről ez a beszámoló fajta tekinthető a legrészletesebbnek, hiszen a mérleg és az eredménykimutatás a leginkább tagolt, a kiegészítő melléklet kötelező tartalmi előírásai a legbővebbek, s üzleti jelentés is készül, ha nem is képezi részét a beszámolónak.

Az egyszerűsített éves beszámoló az érdekeltek részére korlátozottabb információforrást jelent, mivel

- a mérlege és eredménykimutatása összevontabb adatokat tartalmaz,
- a kiegészítő mellékletének tartalma lényegesen szűkebb,
- s a beszámoló mellett üzleti jelentést sem kell készíteni. (Bíró et al., 2010)

A kiemelt két beszámoló forma rövid áttekintése után vizsgáljuk meg, hogy a beszámoló fő részei hogyan képezhetik az elemző-értékelő munka kiindulási alapját.

A *mérleg* olyan vagyonskimutatás, amely egy adott időpontra (a fordulónapra, amely Magyarországon leggyakrabban december 31.) vonatkozóan, előírt csoportosításban, értékben mutatja be a vállalkozás eszközeit (aktívait) és forrásait (passzívait). (Bíró et al., 2010)

A mérleg bármelyik változatának („A” vagy „B”) adatai fontos információforrást jelentenek az elemzéshez, hiszen ezek alapján vizsgálható a vállalkozás vagyoni helyzetének alakulása, továbbá az eszközök és források összetételének változása.

„Az *eredménykimutatás* a vállalkozás mérleg szerinti eredményének levezetését tartalmazza, az eredmény keletkezésére ható főbb tényezőket, s a mérleg szerinti eredmény kialakulását mutatja be, megállapítható belőle, hogy

- melyek az eredményt előidéző fő tényezők,
- az adózás előtti eredmény hogyan oszlik meg a tulajdonosok (osztalék), az állami költségvetés (társasági adó fizetési kötelezettség) és a vállalkozásnál maradó részre,
- a jövedelmezőségi szempontból támpontul szolgálhat a jövőbeni döntésekhez.” (Bíró et al., 2010)

A két készítési módszer (össz költség és forgalmi költség) és azon belül a két változat („A” és „B”) az eredménymegállapítás szempontjából egyenrangú, a vállalkozások szabadon választhatják. Látható azonban, hogy eltérő számviteli (vezetői számviteli) információs rendszer kiépítését teszik szükségessé mélységét és módszerét illetően egyaránt. (Bíró et al., 2010)

„A *kiegészítő mellékletbe* azokat a számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat kell felvenni, amelyeket e törvény előír, továbbá mindazokat, amelyek a vállalkozó vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára - a mérlegben, az eredménykimutatásban szereplőkön túlmenően - szükségesek.” – (2000.évi C. törvény a Számvitelről. 88.§ (1))

„A kiegészítő melléklet nemcsak a mérleg és az eredménykimutatás adatainak magyarázata, az analitikus és a főkönyvi könyvelésből részletek közlése, további általános tájékoztató adatok megadása, hanem egyben a társaság olyan nyilvános dokumentuma, amely egyesíti, magába foglalja a különböző információkat, ezáltal a vállalkozással kapcsolatos többletinformáció nyújtására képes.” (Tóthné Szabó, 2010: 180.)

„A kiegészítő melléklettel szemben a beszámolót felhasználók elvárása az, hogy:

- a beszámoló mérlegben és eredménykimutatásban nem szereplő olyan információkat is bemutasson, amelyek lényegesek és jelentősen befolyásolhatják a vállalkozásról kialakuló megbízható és valós képet,
- a mérlegben és az eredménykimutatásban nem kellően részletezett adatokat részletesebben mutassa be, szöveges magyarázatokat fűzzön hozzájuk,
- tartalmazza a gazdálkodó vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzete alakulásának értékelését, eszközei és forrásai összetételének alakulását.” (Bíró et al., 2007: 42.)

„A beszámoló-készítés időszakában – éppúgy, mint a következő időszakok gazdálkodásának előkészítése, tervezése során – kiemelt figyelmet kap a vállalkozás készpénzszükséglete, illetve készpénz forgalma, azaz a *cash flow kimutatás* összeállítása, valamint a cash flow tervezése.” (Bíró et al., 2010: 45.)

A *cash flow* - általánosan elfogadott értelmezés szerint - nem más, mint pénzforrások képződésének és felhasználásának folyamata egy meghatározott időszak alatt. A cash flow értéke megegyezik a pénzbevételek és a pénzkiadások különbségével, végső soron tehát a pénzeszközök állományváltozását jelzi.

(http://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=194&Itemid=76)

Ebben a dolgozatban a cash flow elemzés nem került feldolgozásra a dolgozat terjedelme miatt.

2.2. VAGYONELEMZÉS

A vállalkozásnak ahhoz, hogy működni tudjon, számos és sokféle eszközre van szüksége. A termelés folytatásához mindenekelőtt tárgyi eszközökre, anyagokra, valamint szabadalmak, licencek és más szerződéses jogok megszerzésére van szükség, a kereskedelem a tárgyi eszközök mellett elsősorban készleteket igényel, a jövedelmezőség miatt pedig a vállalkozások lehetőség szerint a felesleges pénzeszközöket átmenetileg vagy hosszú távra értékpapírokba fektetik. (Béhm, 1998a)

A vállalkozások vagyonát a tevékenységük végzéséhez szükséges eszközök (aktívák) alkotják. Általános megközelítésben a *vagyon* természetes vagy jogi személyek által birtokolt anyagi javak (dolgok) és velük kapcsolatos jogok (követelések) összessége. A vállalkozások vagyonának konkrét megjelenési formái az eszközök, ami által a vagyon számviteli értelemben a vállalkozásnál lévő befektetett eszközök, forgóeszközök, aktív időbeli elhatárolások együttes összege.

A közgazdasági gyakorlatban a vállalkozások összes eszközét együttesen *bruttó vagyon*nak, a saját forrással finanszírozott eszközök értékét pedig *nettó vagyon*nak nevezik. (Béhm, 1998b)

„A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére, az abban bekövetkezett változásokra vonatkozóan átfogó elemzés a mérleg – tárgyévi és előző évi – adataira épül.

Az eszközök és források adatainak felhasználásával az elemzés – a nemzetközi szakirodalomban hagyományosan elfogadott kategóriáknak megfelelően – történhet

- vertikálisan és
- horizontálisan

Vertikális elemzés alkalmazása esetén a mérlegre vonatkozó elemzési számításainkat vagy csak az eszköz vagy csak a forrás oldal adatai alapján végezzük el. Módszertanilag ez két módon valósítható meg:

- az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzésével, valamint
- mutatószámok képzésével

A horizontális elemzés olyan mutatószámok meghatározását jelenti, amelyek számszerűsítése mind az eszköz, mind a forrás oldalról felhasznál mérlegadatot, azaz az elemzés céljának megfelelően összeveti a mérleg két oldalának valamely csoportját vagy tételét.

Ennek megfelelően a vállalkozás vagyoni helyzetének átfogó elemzése elvégezhető egyrészt az eszközök és források összetételének vizsgálatával, másrészt megvalósítható különböző mutatószámok segítségével.” (Bíró et al., 2010)

Az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése

A mérleg nagyvonalú elemzéséhez – a részletesebb elemzés kiindulópontjaként – alkalmas módszer lehet az egyes mérleg sorok, eszköz-és forráscsoportok (esetleg tételek) tárgyévi és előző évi megoszlási viszonyszámainak számszerűsítése és az így meghatározott, azonos módon számított viszonyszámok időbeli összehasonlítása.

A megoszlási viszonyszámok képzése az értékelés meghatározott szempontjainak megfelelően történhet úgy, hogy

- a mérleg főösszege (a teljes eszköz-, illetve forrásállomány nagysága) jelenti valamennyi mérlegfőcsoport vagy mérlegcsoport viszonyítási alapját, illetve
- először a mérleg főösszegéhez mérten csak a főcsoportok arányait számszerűsítjük, majd ezt követően az egyes főcsoportokon belül – azokat most már viszonyítási alapként kezelve – újabb arányokat határozzunk meg a főcsoportok tartalmát bemutató mérlegcsoportok szerint.

Az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése eredményesebbé tehető, ha a vizsgálatba a korábbi évek mérlegadatai alapján meghatározott arányszámokat is bevonjuk. Az időbeli összehasonlítás mellett a vagyonszerkezet összetétele más vállalkozás adataival, esetleg ágazati átlagadatokkal is összevethető (térbeli összehasonlítás), feltéve, hogy az összehasonlítás lehetősége egyértelműen megteremthető, hiszen a vagyon összetételét alapvetően meghatározza a vállalkozás tevékenysége. (Bíró et al., 2007)

A vagyoni helyzet átfogó elemzése mutatószámokkal

„A vállalkozás vagyoni helyzetének értékeléséhez vertikális és horizontális mutatószámok egyaránt felhasználhatók.

A mérleg eszközoldalának adataiból úgynevezett eszközszerkezeti mutatók számszerűsíthetők, amelyekkel az eszközállományon belül érvényesülő fontosabb arányok és változásai vizsgálhatók. A legáltalánosabb eszközszerkezeti mutatók a befektetett eszközök, illetve a forgóeszközök értékét viszonyítják az összes eszközértékhez.” (Bíró et al., 2007: 64-65.)

Ezek a mutatók önmagukban csak kellő óvatossággal értékelhetők. Azon túl, hogy nagyságrendileg kifejezik az eszközlekötés milyenségét, jelentős és főleg konkrét következtetéseket nem tudunk a mutatókból levonni. Mindebből az következik, hogy az eszközök elemzéséhez további eszközszerkezeti mutatókat is vizsgálni kell, amelyek számszerűsíthetők

- az eszközcsoportok és az összes eszközérték hányadosaként (például tárgyi eszközök aránya az összes eszközhöz)
- az egyes eszközcsoportok és az eszközfőcsoportok arányaként (például követelések aránya a forgóeszközökhöz), valamint
- az egyes mérlegtételek és az eszközcsoportok egymáshoz történő viszonyításával (például anyagok aránya a készleteken belül).

Az eszközszerkezeti mutatókat elsősorban időbeli alakulásuk szempontjából célszerű vizsgálni. Térbeli összehasonlításra ezek a mutatók csak korlátozottan alkalmasak. Néhány fontosabb vertikális mutató a vagyoni helyzet elemzésére:

- tárgyi eszközök aránya
- befektetett pénzügyi eszközök részaránya
- készletek részaránya
- követelések részaránya

A mérleg forrásoldalának adatai alapján tőkeszerkezeti mutatók képezhetők a vagyoni helyzet elemzéséhez. A vállalkozások vagyoni helyzetének megítélése során a hazai és nemzetközi gyakorlatban is gyakran számított és értékelt mutatószám:

- a tőkeellátottság
- a tőkearányos mérleg szerinti eredmény
- a saját tőke – jegyzett tőke arány
- a céltartalékok aránya
- a kötelezettségek aránya
- a tőkefeszültség
- a befektetett eszközök fedezete (Bíró et al., 2010)

A forgótőke-gazdálkodás elméleti háttere, a tisztánlátás fontossága

Az eszközök és források összhangjának értékeléséhez a nettó forgótőke nagyságának és alakulásának minősítése is segítséget nyújthat. A nettó forgótőke a forgóeszközöknek az a része, amelyet tartós forrásokkal finanszíroznak. Értékét a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek különbségeként adhatjuk meg:

Nettó forgótőke = Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek (Bíró et al., 2007)

A szakirodalomban a kapcsolódó fogalmak értelmezése mégsem nevezhető egységesnek: a forgótőkét vagy a forgóeszközök teljes állományával, vagy a nettó forgótőkével azonosítják. (Pupos, 2011: 19.)

Ha a vállalatok értékteremtő folyamatát vizsgáljuk, megállapítható, hogy az értékpapírok, a készletekre adott előlegek, az alapítókkal szembeni követelések stb. nem elemei a körforgásnak, e tételek csak számviteli kategóriák. A követelések egyéb tételei különféle gazdasági eseményekhez kötődnek és a hatályos számviteli szabályozás miatt szerepelnek a követelések között. Gazdasági értelemben azonban nem köthetők a forgóeszközök körforgásához. (Pupos, 2011)

Fontos kérdés, hogy a forgótőke és idényszerűen jelentkező forgóeszközök definíciója összhangban van-e az egyes finanszírozási stratégiák értelmezésével. A nettó forgótőke számszerűsítése a vagyonmérleg adatai alapján a következő összefüggések alapján történhet:

Nettó forgótőke = (Forgóeszközök + Aktív időbeli elhatárolás) – (Rövid lejáratú kötelezettségek + Passzív időbeli elhatárolás), vagy

Nettó forgótőke = (Hosszú lejáratú kötelezettségek + Saját tőke) – Befektetett eszközök (Pupos, 2011)

Az e területtel foglalkozó forrásmunkákból megállapíthatjuk, hogy sem a nemzetközi, sem pedig a hazai szakirodalomban a kapcsolódó fogalmak értelmezése nem egységes, az általánosság szintjén mozog, ellentmondásos, mivel szakmai és elméleti megalapozottságuk hiányzik. Az egyes értelmezések nem tesznek különbséget a tőke és a folyó termelés költségei fogalmak között. Nem vizsgálják a forgóeszközök egyes elemeinek a termelési folyamatban betöltött szerepét. Nem tárják fel az időbeliség ok-okozati összefüggéseit, ezért az eszközstruktúra és a forrásstruktúra kapcsolatrendszerének vizsgálatát is csak a mérleg szintjén végzik el. Mindezek alapján a kapcsolódó fogalmak értelmezése sem lehet egységes és szakmailag megalapozott, így ezzel összefüggésben nem értelmezhető a forgótőke-gazdálkodás (menedzsment) fogalma sem.

Mindezekből azonban nem következhet az, hogy a kapcsolódó befektetési és finanszírozási döntések meghozatalánál mellőzni lehetne a forgóeszközök, a kapcsolódó tőke- és forrásstruktúra kialakításának szempontrendszerét. (Pupos, 2011)

2.3. PÉNZÜGYI HELYZET ELEMZÉSE

„A mérleg átfogó elemzése során a vállalkozás pénzügyi helyzetét és annak alakulását többnyire horizontális mutatószámokkal, valamint likviditási mérleg és cash flow kimutatás összeállítása segítségével értékelhetjük.” (Bíró et al., 2010: 41.)

Ebben a dolgozatban a pénzügyi elemzés elmélete a mutatószámokkal történő átfogó elemzésre van leszűkítve.

A pénzügyi helyzet átfogó elemzése mutatószámokkal

A pénzügyi helyzet mutatószámokkal történő elemzése – kicsit leegyszerűsítve – vonatkozhat

- hosszabb távra, értékelve az adósságállományra vonatkozó mutatók alakulását és
- rövid távra (a mérleg elemzése kapcsán általában egy évre), vizsgálva a likviditási mutatók nagyságát és változását. (Bíró et al., 2010: 41.)

Az adósságállományra vonatkozó mutatók

A adósságállomány kifejezés – a hazai gyakorlatnak megfelelően – általában az egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozások értékét jelenti. Az erre vonatkozó értékelések alapja lehet

- az adósságállomány, mint hosszú lejáratú idegen forrás és az összes tartós forrás (a saját tőke és az adósságállomány összege) arányának kifejezése és
- az adósságállomány fedezettségének számszerűsítése

Legfontosabb mutatók:

- adósságállomány aránya
- saját tőke aránya
- adósságállomány fedezettsége
- adósságszolgálati fedezet mutatója (Bíró et al., 2007)

A rövid távú likviditásra vonatkozó mutatók

„A likviditás a vállalkozás azon képessége, hogy fizetési kötelezettségeinek minden időpontban megkövetelt határidőre eleget tud tenni.” (Béhm, 1998b: 251.)

„Az ilyenforma fogalommeghatározás diszpozitív likviditás néven ismert. Emellett ismeretes strukturális likviditás is, amely azon eszközök figyelembevételét is jelenti, amelyek a vállalkozás vagyontárgyainak gyors, illetve esetleges elhúzódó értékesítési lehetőségében rejlenek. A likviditás egy vállalkozás „megélhetőségének” biztosításához a legfontosabb feltétel. Fenntartása a vállalkozás alapfeltétele, hiánya ugyanis rendszerint a vállalkozás tönkremeneteléhez vezet.” (Béhm, 1998a: 58.)

„A likviditás vizsgálata elsősorban a likviditási mutatókkal történik, amelyek elsősorban a likvid eszközök és a likvid források egymáshoz való viszonyításán alapulnak. Amiatt azonban, hogy a likvid eszközök összetevői sem egyformán (nem azonos időtartam alatt) tehetők pénzzé, a likviditási mutatónak különféle finomított változatai vannak.” (Béhm, 1998b: 251-252.)

„A leggyakrabban alkalmazott likviditási mutató a forgóeszközök teljes értékét – mint likvid eszközök állományát – viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségekhez.” (Bíró et al., 2007: 71.)

A kapott érték azt jelzi, hogy a mobilizálható (könnyen pénzzé tehető) eszközök hány %-át teszik ki a likvid (rövid időn belül kiegyenlíthető) tartozásoknak. Minél magasabb a hányados értéke, annál biztonságosabbnak tekinthető a vállalkozás likviditása.

A mutató

- 1-nél kisebb értéke esetén fennáll a vállalkozás fizetéseképtelenségének közvetlen veszélye,
- 1 fölötti értéke elfogadható
- normális üzemmenet esetén az 1,5 érték tekinthető megfelelőnek,
- a túl magas érték a jövedelmezőség romlását vonhatja maga után

A likviditás szempontjából meghatározó a forgóeszközök összetétele, ezért a likvid eszközök kategóriája többféleképpen is kifejezhető, azaz a forgóeszközök állománya szűkíthető.

„A pénzügyi elemzésekben a likviditási mutató mellett gyakran meghatározásra kerül az úgynevezett likviditási gyorsráta is, amelynek számításakor a forgóeszközök közül elhagyjuk az általában legkevésbé likvidnek tekintett készletek értékét.” (Bíró et al., 2007: 71.) A mutatót értékét megfelelőnek tartjuk, ha 1 vagy ennél magasabb.

A vállalkozás általában akkor minősül – e két mutató értékelése kapcsán – fizetőképesnek, ha a mutatószám számításánál figyelembe vett likvid eszközeinek nagysága – elvárt mértékben – meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek értékét. Minél magasabb értéket vesznek fel ezek az arányszámok, annál kedvezőbb a megítélésük.

Ezeken túlmenően az elemzés céljának, az értékelés szempontjainak megfelelően további likviditási mutatók is képezhetők aszerint, hogy a hányados számlálójában milyen eszközöket veszünk figyelembe. Ennek megfelelően például számszerűsíthető a pénzeszköz-likviditás mutatója, amely a pénzeszközök nagyságát állítja szembe a rövid lejáratú kötelezettségekkel, és azt vizsgálja, hogy a vállalkozás milyen mértékben tudna azonnal eleget tenni rövid lejáratú kötelezettségeinek. (Bíró et al., 2007: 72.) A pénzhányad mutató 1 feletti értéke a hitelezőknek tökéletes fedezetet nyújt a rövid lejáratú kötelezettségek behajtására.

2.4. JÖVEDELEMELEMZÉS, EREDMÉNYELEMZÉS

„A vállalkozás eredménytermelő képessége, jövedelmezősége az egész gazdálkodás központi kérdése. Alapvetően befolyásolja a rövidtávú tulajdonosi érdekeltség érvényesítésének kereteit (az osztalékfizetés lehetőségét) éppúgy, mint a vállalkozás jövőbeni fejlődésének feltételrendszerét.

A vállalkozás számviteli beszámolójának kiegészítő mellékletében is fontos szerep jut a jövedelmezőség értékelésének.” (Bíró et al., 2010: 59.)

„A jövedelmezőség átfogó elemzése során az egyes eredménykategóriákat valamilyen vetítési alaphoz viszonyítjuk, ez

- minősítő jellegű elemzés a jövedelmezőség szintjének alakulására vonatkozóan, jelzi a jövedelemtermelő képesség változását,
- lehetőségeket biztosít összehasonlításra más vállalkozások, ágazati átlagok adataival,
- megteremti a lehetőségeket a jövedelmezőség tendenciaszerű elemzéséhez,
- a számviteli beszámolóban tájékoztatást nyújt a felhasználóknak az eredményesség változásáról.

A jövedelmezőség számításánál alapképletünk:

$$\text{Jövedelmezőség} = \text{Eredmény} / \text{Vetítési alap}$$

Mind az eredménykategóriák, mind pedig a vetítési alapok a vállalkozás saját döntése alapján célszerűen választandók.

A jövedelmezőség mértékének, szintjének alakulása, a főbb befolyásoló tényezők hatása nem egyetlen mutató alapján vizsgálándók”. (Bíró et al., 2007: 121.)

A számvitelről szóló törvény előírása és szelleme szerint a vállalkozásnak a jövedelmezőség alakulását be kell mutatnia a kiegészítő mellékletben, illetve bővebben az üzleti jelentésben is. Ehhez pedig célszerűen megválasztott mutatókra van szükség.

A jövedelmezőség számítása során figyelembe vehető eredménykategóriák:

- értékesítés bruttó eredménye (fedezeti összeg),
- az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye,
- a szokásos vállalkozási eredmény,
- az adózás előtti eredmény,
- az adózott eredmény,
- a mérleg szerinti eredmény,
- adózás és kamatfizetés utáni eredmény (EBIT)²
- adózott eredmény + fizetett kamatok (NOPLAT)³
- a bruttó relációs (főpiaci) eredmény

Az alkalmazható vetítési alapok:

- az értékesítés nettó árbevétele,
- az értékesítés nettó árbevételének további bevételekkel növelt összege,
- a saját tőke összege,
- a lekötött eszközök nettó értéke,
- az összes eszközérték,
- a bérköltség,
- a személyi jellegű ráfordítások,
- a vállalkozás átlagos állományi létszáma,
- a saját tőke és a kamatköteles idegen források,
- a relációk (fő piacok) szerinti nettó árbevétel

Ha igazán pontos képet szeretnénk alkotni a jövedelmezőség alakulásáról, akkor az értékesítés nettó árbevételét vetítési alapként úgy célszerű alkalmazni, hogy az értékesítéskor fizetendő fogyasztási vagy jövedéki adó egyéb ráfordítások között elszámolt összegével csökkentjük (ezek az egyéb ráfordítások között elszámolt összegek). (Bíró et al., 2010)

² Earning Before Interest and Tax. Számítása legegyszerűbben az adózás előtti eredmény és a kamatfizetés összegeként történik.

³ Net Operating Profit less Adjusted Taxes. Az adózott eredmény és a fizetett kamatok összegeként határozható meg.

Jövedelmezőségi mutatók

„Egy vállalkozás gazdálkodása akkor jövedelmező, ha egy bizonyos időtartamot (pl. év) vizsgálva az értékesítés nettó árbevétele, az egyéb, valamint a pénzügyi és rendkívüli bevételei meghaladják az értékesítés költségeit és ráfordításait, így az adózás előtti eredménye nyereség.

A jövedelmezőségi mutatók az üzleti kockázatot mérik, a vállalkozás működésének eredményességét fejezik ki. Az eredmény létrehozásában közreműködő tényezők hozamát szemléltetik. A jövedelmezőség kifejezése lehetséges %-ban és Ft-ban.” (Béhm, 1998b: 247.)

Az elemzés során az egyes eredménykategóriákat – az elemzési cél, illetve a vállalkozás specialitásainak megfelelően – valamilyen vetítési alaphoz (erőforrás, árbevétel, költségárfordítás) viszonyítják, szemléltetve ezzel az eredmény létrehozásában közreműködő tényezők hozamát. (Himber et al., 2007: 235.)

„A kapott mutatószám %-os formája azt jelenti, hogy lekötött eszközeivel vagy tőkéjével stb. a vállalkozás hány %-os hasznot realizált eredmény formájában. A Ft-ban kifejezett mutatószám jelentése, hogy 1 Ft lekötött eszközével vagy 1 Ft tőkével, vagy 1 foglalkoztatott fővel stb. a vállalkozás hány Ft eredményt hozott létre. A értékben kifejezett mutató esetében javasolt a jövedelmezőséget a vetítési alap 100 Ft-os nagyságrendjére meghatározni.

A jövedelmezőségi mutatókkal a következő főbb mutatószámok határozhatók meg:

- eszközarányos (vagyonarányos) eredmény,
- tőkearányos eredmény,
- árbevételarányos eredmény,
- létszámarányos eredmény,
- eszköz- és bérányos eredmény,
- egy részvényre jutó eredmény.” (Béhm, 1998a: 58.)

2.5. KOMPLEX ELEMZÉS ELŐNYEI ÉS HÁTRÁNYAI

„A mutatószámrendszerek viszonylag nagy jelentőségre tettek szert a vállalati gyakorlatban, különös tekintettel a nagyobb vállalkozásokra, amelyeknél ezek alkalmazása nem egyszerűen csak egy jól felhasználható elemzési mód, hanem eszköze a vállalatvezetésnek, egyaránt felhasználva a tervezésben, az értékelésben és az irányításban.

Mindezek mellett érdemes megjegyezni, hogy a mérlegelemzés gyakorlatában gyakran az értékeléshez kiválasztott mutatószámok együttesét is – tágabb értelemben – mutatószámrendszernek nevezik, noha az előbbieken meghatározott összefüggések nem feltétlenül érvényesülnek a mutatók között. Ebben az esetben a mutatószámok között nincs úgynevezett csúcsmutató, a mutatószámok kiválasztásának alapvető szempontja az, hogy mondanivalójuk egymást kiegészítse, kialakítva ezzel az átfogó, komplex értékelés lehetőségét, megalapozva az elemzés céljának megfelelő minősítést.

Az eddigiek alapján megállapítható, hogy a beszámoló elemzésének hagyományos, általánosan alkalmazott eszköztárát a mutatószámok és az azokból képzett mutatószámrendszerek alkotják.

Összességében a mutatószámok kétségtelen előnyei, hogy

- tömörek, összevontan és átfogóan fejezik ki az adott (vizsgált) gazdasági jelenségeket,
- egyszerűek, könnyen áttekinthetőek és elterjedt alkalmazásuk révén közérthetőek, valamint
- jól alkalmazhatók összehasonlítások végrehajtására.

Az előnyök kellő mértékű értékelése és elfogadása mellett ugyanakkor a mutatószámokon alapuló elemzésnek több olyan hátránya is van, amelyek szem előtt tartása elengedhetetlen a megfelelő mérlegelemzési gyakorlat kialakításakor.” (Bíró et al., 2007: 24.)

Számos kritika jelenik meg arra vonatkozóan, hogy a számviteli beszámoló nem ad minden esetben valós képet a vállalkozások vagyonáról, pénzügyi helyzetéről, annak eredményéről. Sürgetően aktuális elvárás, hogy a számviteli beszámolók, mindinkább a valóságot tükrözzék,

azaz tágabb értelemben érvényesüljön a valódiság elve⁴, és ehhez a számviteli beszámolón belül a kiegészítő melléklet információi fokozottan hozzájárulnak.

A kiegészítő mellékletben bemutatandó információkkal kapcsolatos legfőbb problémát az jelenti, hogy a kiegészítő melléklet formája, szerkezete nem standardizált, a készítő megítélésén, mérlegelésén múlik, hogy mit és milyen mélységben tart lényegesnek a bemutatásra. A felhasználó azonban bizonytalan abban, hogy egy tétel azért nem került bemutatásra, mert az adott vállalkozásnál nem fordult elő, vagy nem jelentős az értéke, vagy szakmai hiányosságból, szándékos elhallgatásból eredően nem mutatták be, néha üzleti titkaik megsértésének tekintik. Ez utóbbi esetekben a beszámolót felhasználó következtetéseket vonhat le a vállalkozás helyzetéről. Kényes egyensúlyt kell teremteni ahhoz, hogy az üzleti titkok megsértése nélkül kerüljön minden szükséges információ megadásra, ami a „megbízható és valós kép” kialakításához kell. (Tóthné Szabó, 2010)

A mutatókon alapuló elemzés hiányosságai leginkább magának a számviteli beszámolónak az értékelési nehézségeire, alkalmazhatóságának korlátjaira vezethetők vissza. Ilyenek többek között:

- a számviteli beszámoló múltorientált, a beszámoló (különösen a mérleg és az eredménykimutatás) múltbeli adatokat, információkat biztosít az elemző számára (a beszámoló alapján végzett prognosztizálás kizárólag múltbeli folyamatok alapján vélelmezett jövőképre vonatkozhat – gyakran egyértelmű ok-okozati kapcsolatok nélkül),
- a mérleg fordulónapja, mérleg készítésének időpontja, a beszámoló tényleges nyilvánosságra hozatala, közzététele, valamint egy lehetséges elemzés időpontja között jelentős időkülönbség érvényesülhet,
- a számviteli beszámoló (az egyes mérleg- és eredménykimutatás-tételek) tartalma tudatosan befolyásolható, manipulálható (mérlegkészítési és értékelési eljárások, mérlegpolitikai megfontolások),
- a vállalkozás kvalitatív megközelítésű minősítése (elsősorban nem számszerűsíthető információk hiányában) a mérlegelemzéssel csak korlátozottan végezhető el, tehát a nem számszerűsíthető információs igényes kielégítése igen korlátozott,

⁴ Számviteli törvény (2000. évi C. törvény): 15. § (3) A könyvvitelben rögzített és a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak, kivülálló által is megállapíthatónak kell lenniük. Értékelésük meg kell, hogy feleljen az e törvényben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak.

- a mutatók tömörsége előny mellett hátrány is lehet, a túlzott összevonások információvesztéshez vezethetnek,
- az egyes mutatók változásai sok esetben szorosan kapcsolódnak egymáshoz, és így nem minden mutatószám nyújt – az elvárásoknak megfelelően – új információt az értékelésben,
- több olyan tényező is érvényesülhet a mutatók időbeli elhatárolásában, amelyek hatásai nem számszerűsíthetők, illetve konkrétan nem mutathatók ki a változáson belül (például a termékszerkezet jelentős átalakulása, a tevékenységi körök arányváltozása), illetve a mutatók egyszerű kifejezőmódja gyakran elfedi azokat az összehasonlításban érvényesülő torzító tényezőket, amelyek kiszűrésének elmaradása jelentősen befolyásolhatja az elemző – mutatószámokon alapuló – következtetéseit,
- egy előre kialakított – a külső elemző által összeállított – mutatószámrendszer nem alkalmazható univerzálisan minden egyes beszámoló értékeléséhez, a vállalkozások sajátosságai, egyedi jellemzői gyakran nem adnak lehetőséget a mutatószámrendszer változatlan formában történő felhasználására.

A határok világos ismerete és azok figyelembevétele minden következtetés levonásánál segítséget kell, hogy nyújtson annak érdekében, hogy az elemzés – és előrejelzés – készítésekor a sematikus, automatikus értékeléseket el tudjuk kerülni, és helyette az elemzési módszereket és eredményeket kellő kritikával, a valóságnak inkább megfelelő módon értelmezhessük. (Bíró et al., 2007)

3. A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA ÉS ELEMZÉSE

3.1. A VÁLLALKOZÁS ÉS KÖRNYEZETE

A Kft. 1990-ben alakult, magánszemélyekből. Tagjai épületgépészeti szakemberek, hosszú évek gazdag szakmai, irányítási, üzleti tapasztalatával. A cég több szakembere rendelkezik minősített hegesztői képesítéssel és mestervizsgával. A szakemberek tapasztalatai, a vállalat erőforrásai lehetővé teszik tetszőlegesen nagy volumenű munkák végzését is, mert minősített, gyakorlott, együttműködésben kiváló alvállalkozókkal rendelkeznek. Közel egyenkapacitása van mind a termelőeszközök, szakemberek, mind finanszírozási lehetőségeik terén, ez alvállalkozóinkra is jellemző. A kezdeti évek után stabil működés alakult ki, 6 fővel.

Szakembereik büszkén állíthatják magukról, hogy mindent tudnak, amit a szakmáról tudni kell. Természetesen ezzel sosem elégszenek meg, naprakészen követik a legújabb technológiai fejlesztéseket, hogy a szerelők mielőbb alkalmazni tudják a legújabb módszereket és anyagokat.

A cég tevékenysége:

Az épületek, építmények belső gépészeti berendezései a célterülete. Távfűtés és központi fűtés szerelésében, ezen rendszerek üzemeltetésében széleskörű tapasztalatokkal rendelkezik.

Fő tevékenységi területek:

- távhőszolgáltatás, központi fűtés
- víz, gáz, csatorna
- magán-és középületek villanyszerelése
- hőszigetelés

A cég végelszámolás alatt nem áll, ellene csőd illetve felszámolási eljárás nincs folyamatban, üzletviteli körben bírósági eljárás nem volt, jogszabálysértést nem követett el. Az elmúlt 5 évben lefolytatott beszerzési eljárásban nem szolgáltatott hamis adatokat. Az elmúlt 5 évben lefolytatott beszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségeinek megszegését államigazgatási, illetve bírósági határozat nem állapította meg. A cég rendelkezik

felelősségbiztosítással a GENERÁLI Biztosítónál: általános vagyonbiztosítás, termékekkel kapcsolatos és szolgáltatásokkal okozott károokra.

A cég munkatársai több évtizedes távfűtős és kivitelezői szakmai gyakorlattal rendelkeznek, úgy az üzemeltetés, hibaelhárítás, átalakítás, felújítás, karbantartás, hőközpontok ipari létesítmények, lakóépületek területén egyaránt. Vállalkoznak épületek vezetékeinek teljes felújítására, cseréjére, fűtési rendszerek mérésre történő átalakítására. A vállalat importálja több éve a már Magyarországon is jól ismert és kedvelt Vesbo PP-R csőrendszert. Viszonteladói hálózatukat folyamatosan bővítik és még keresnek viszonteladókat az ország minden részéről.

A magyarországi piacon már sok éve jelen lévő Polipropilén-random-kopolimer (PP-R3) rendszer többnyire a kivitelezések magányos farkasa. Piaci szereplése egyre gyakoribb és elfogadottabb. Az egyedüli műanyag-csőrendszer, amely 20-110 mm-ig használható hideg- és melegvíz-, ivóvízes-, termálvízes-, fűtés-, klíma- élelmiszeripari- és vegyipari rendszerek kiépítéséhez. Szerelése gyors és 100%-os kötést biztosít, teljesen szivárgásmentes.

Az építőipar helyzete Magyarországon

Dolgozatomban fontosnak tartom az elemzésre kiválasztott cég iparágának mai helyzetét bemutatni, mivel ez az ágazat nagyon instabil hazánkban és éven belül is változik a megítélése.

2011-ben a folyamatosan csökkenő építőipari jövedelmezőségről lehetett olvasni különböző szaklapokban. Az építőipari munkák hiánya, a megrendelői kör fizetéseképtelensége miatt csökkent a munkaszerződések száma. Szinte megjósolható volt, hogy nem lesz abban az évben jobb a helyzet. Voltak olyan vállalatok, akik nem is kaptak megrendelést a 2011-es évben.

Egy felmérés alapján megállapították, hogy a cégek mintegy 80%-ának van kintlévősége. Ezen vállalkozások közül csak minden második gondolja azt, hogy a tartozásokat, vagy legalább egy részét kifizetik majd számukra. Ugyancsak figyelmet érdemlő, hogy a társaságok véleménye alapján az ágazatban magas szinten állandósult a feketemunka, és a lánctartozások sem mérséklődtek. (<http://www.vg.hu/gazdasag/makrogazdasag/csokkeno-epitoipari-jovedelmezoseg-343943>)

Bár a lánctartozások elleni küzdelem már 2010-től elkezdődött és az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló kormányrendelet bevezette a „Fedezetkezelő” intézményét az építőipari körbetartozások megszüntetésének céljával. A módosítás lényege, hogy az építtető már a munkálatok megkezdése előtt elhelyezi a kivitelezés ellenértékének megfelelő fedezetet a Fedezetkezelőnél, és a Fedezetkezelő ezen összegből fizeti ki később az építési műszaki ellenőr által leigazolt fővállalkozói számlákat.

(http://www.portfolio.hu/vallalatok/kkv/korbetartozasok_elleni_kuzdelem_az_epitoiparban.154257.html)

2013 júniusában már arról szóltak a hírek, hogy a magyar építőipart, valamint a magyar építési jogot szabályozó új jogszabályok és korábbiak módosításai lépnek majd hatályba. A lánctartozások keletkezésének megállítása mellett a már kialakult helyzetet is próbálják majd kezelni. Új testület lépett intézménybe július 1-jétől, a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (TSZSZ). Feladata, hogy az építési szerződésekből eredő vitákban a megrendelő, tervező, alvállalkozó vagy kivitelező megbízására – a bíróság által is elfogadható – szakértői véleményt adjon, ha a teljesítésigazolás kiadása nem történt meg, a kiadását vitatják, vagy kiadták ugyan, de kifizetés nem történt.

A módosuló polgári eljárási törvény értelmében az ilyen ügyeket a bíróságok gyorsított eljárásban tárgyalják, értékhatártól függetlenül. A kiemelt státust a TSZSZ ténymegállapítása biztosítja. A Ptk. módosítása az építőipari tevékenységekre 30 napos fizetési határidőt ír elő szeptembertől, a felek 60 napos fizetést is kiköthetnek, ennél hosszabb fizetési határidőnél érvénytelen a szerződés. Amennyiben a megrendelő hatóság, állam, akkor a 30 napon túli fizetési határidő kikötése érvényteleníti a szerződést.

Újdonság az e-szankció intézménye, vagyis a nemfizetésben elmarasztalt cégeket ismertető elektronikus adatbázis, valamint a nemfizetési jelzés kamarai nyilvántartása. Júliustól törölhető a nem fizető vállalkozások kamarai regisztrációja, enélkül pedig hivatalosan nem dolgozhat egyetlen építőipari vállalkozás sem. (<http://www.hrportal.hu/c/mit-lehet-tenni-az-epitoipari-korbetartozas-ellen-20130621.html>)

1. táblázat: Regisztrált vállalkozások száma az építőiparban

Ágazat megnevezése	Összes vállalkozás	
	2011	2012
Építőipar	98.442	95.460

Forrás: KSH: Jelentés az építőipar 2012. évi teljesítményéről

„Az építőipart a szervezetek nagy száma, ezen belül a mikro- és kisvállalkozások túlsúlya jellemzi. 2012 végén 95 460 regisztrált szervezet volt az építőiparban, ez 3%-kal kevesebb az egy évvel korábbi 98 442-nél.” (Központi Statisztikai Hivatal, 2013: 3.)

2012 első felében soha nem látott mennyiségű (455) végelszámolás indult az ágazatban. Kifejezetten nagy volt azoknak a végelszámolásoknak az aránya, amelyek később felszámolásba fordultak. A 12 hónapra kumulált végelszámolási és felszámolási adatok kifejezetten az ágazat mélyülő válságáról árulkodtak.

A végelszámolások zömét a cégbíróságok rendelik el elmaradt adatszolgáltatások miatt, később azonban kiderül, hogy a cégeknek adósságaik vannak, és a végelszámolás felszámolásba fordul. A tavaly közzétett felszámolási eljárások 60 százalékánál volt korábban végelszámolási eljárás.

Ha az egy év alatt bedőlt cégek számát az ágazatban működő cégekéhez viszonyítjuk, akkor az építőipar a magyar gazdaság egyik legveszélyesebb ágazatának mutatkozik. 2011-ben még a vagyonvédelmi tevékenység mutatta a legnagyobb csődarányt a magyar gazdaságban, idén az építőipar vette át e nem éppen hízelgő pozíciót (Ez a szektor elérte a 10 százalékos eljárásmutatót). (http://hvg.hu/kkv/20120314_epitoipar_felszamolas_vegelszamolas)

Az építőipar talán az egyetlen olyan ágazat, ahol kicsik és nagyok, régi és új cégek egyaránt veszélyben vannak. Csupán a külföldi tulajdonú cégek likviditási helyzete stabilabb az ágazati átlagnál: közülük kevesen kerülnek felszámolás alá, feltehetőleg azért, mert a nagy külföldi tulajdonosok még képesek finanszírozni magyarországi veszteségeket. (http://hvg.hu/kkv/20120413_epitoipar_vegelszamolas)

Idén az építőiparban közepes szinten stabilizálódni látszódik a cégtörlések száma. A cégek jelentős része sajnos nem profitált az ágazatot elérő megrendelésekből, mert ezek szinte

kizárólag az út- és a stadionépítésekhez kötődnek. Az ágazat többi szegmensében (pl. a lakóépületek építése) ugyanakkor még nem ért véget a válság.

(http://hvg.hu/kkv/20131022_Kenyszertorlesek_apritjak_az_epitoipari_c)

A társaságok döntő többsége arról számolt be: csak létszámleépítések révén tud alkalmazkodni a piachoz. Mégis arról panaszkodnak, hogy nincs kellő számú és képzettségű szakmunkás a piacon. Különös nagy a hiány például ácsból, kőművesből és bádogosból.

A fizetések jóval a nemzetgazdasági átlag alatt maradnak az ágazatban, s ez nem is változott napjainkig sem. A cégek nagyobb hányada nem hajtott végre béremelést és nem is tervezik. Inflációkövető béremelést is csak a vállalatok egyharmada tervez.
(<http://www.vg.hu/gazdasag/makrogazdasag/csokkeno-epitoipari-jovedelmezoseg-343943>)

3.2. A KFT. KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETÉBEN TALÁLHATÓ MUTATÓSZÁMOK ÉRTELMEZÉSE

Ebben a fejezetben a kiválasztott vállalkozás kiegészítő mellékletében található elemzést, és azok mutatószámait vizsgálom meg. A vizsgálat arra vonatkozik, hogy szükségesek-e ezek a mutatók, illetve foglalkozok azzal, hogy melyik mutatószámot lenne még érdemes bemutatni.

A vagyoni elemzés mutatószámai

1. Tőkeerősség

A vállalkozás helyzetének rendkívül fontos mutatója egyrészt, mert alakulása befolyásolja a vállalkozás jövedelmezőségének megítélését, másrészt ez adja a vállalkozás kötelezettségeinek biztosítékát, harmadrészt pedig jelzi a vállalkozás hitelképességét. A saját tőke, mérleg főösszegéhez viszonyított arányát jelenti a tőkeerősség. (www.eduline.hu/segedanyag/talalatok/letolt2232) A mutató azt jelzi, hogy a vállalkozás dologi erőforrásainak mekkora hányadát finanszírozza a saját tőke. A szakirodalom szerint a 35% alatti mutató esetében már súlyos gazdálkodási gondokról beszélhetünk. Több év folyamán kedvezően értékelendő, ha a tőkeerősség növekedik.

2. táblázat: A tőkeerősség mutatójának alakulása 2008-2012

Tőkeerősség (%)	2008	2009	2010	2011	2012
	52	46	53	60	63

Forrás: A Kft. kiegészítő melléklete (2008-2012)

A vállalat 2008-tól 2012-ig felhasznált kiegészítő mellékleteiből az alábbi mutatószámot elemezve elmondható, hogy 2009-től folyamatosan növekszik a saját tőke aránya az összes eszközhöz viszonyítva. Nem fizet osztalékot a vállalkozás, így az adózott eredmény mindig megegyezik a mérleg szerinti eredménnyel. A vizsgált időszakban mindig pozitívan alakult a gazdálkodás eredménye, így mindig nőtt az eredménytartalék. Ezek alapján elmondható, hogy évről évre egyre tőkeerősebb a vállalkozás és nagyon messze van a kritikus értéktől.

A saját tőke összetevői 2012-ben:

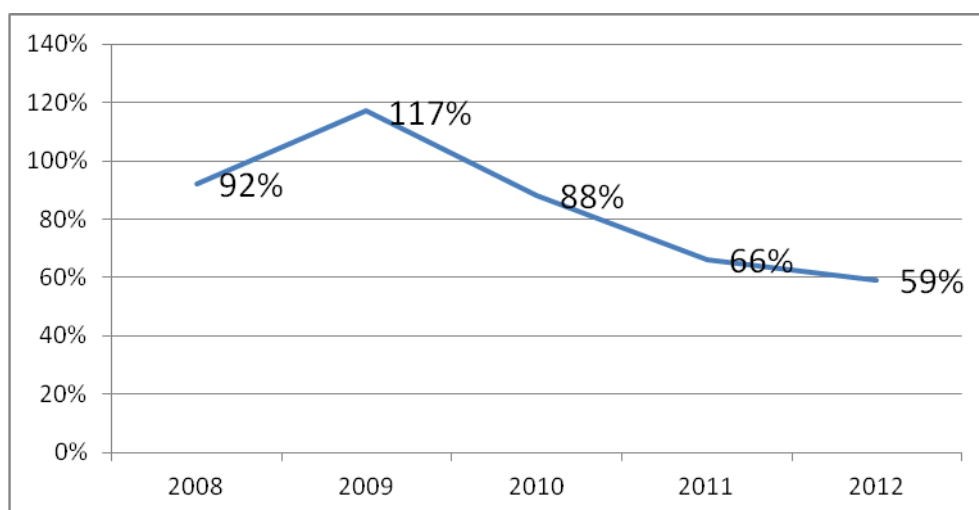
- 20000 e Ft jegyzett tőke,
- az előző években képződött szabad rendelkezésű eredménytartalék 29126 e Ft, valamint
- az évi mérleg szerinti eredmény 500 e Ft.

2. Eladósodottság mértéke és foka

A tőkeáttétel mérésének egyik legfontosabb mutatója a nemzetközi gyakorlatban az idegen tőke/saját tőke arány. Ez az összefüggést kijelző mutató egyes országokban eladósodottsági együttható néven ismert.

A számítás során a külföldi gyakorlat idegen tőke fogalma alatt azokat a tartós kötelezettségeket érti, amelyek a magyar számviteli rend szerint a hosszú lejáratú kötelezettségeknek felelnek meg. Ha a mutató értéke magas, akkor azt úgy értelmezik, hogy az eladósodottság foka magas, a finanszírozási kockázat jelentős.

A vállalat nem rendelkezik hosszú lejáratú kötelezettségekkel, így az idegen tőke a rövid lejáratú kötelezettségeknek felel meg az eladósodottság vizsgálata során.

1. diagram: Az eladósodottság mértékének változása 2008-2012

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

A mutató mértéke 2011-hez képes 7 százalékponttal csökkent 2012-re, mégis magasnak mondható az 59%-os idegen tőke aránya a saját tőkéhez mérten. Az utóbbi évek adataiból arra következtetünk, hogy évek óta jelentős a finanszírozási kockázat. A 2011-es év előtti időszakban nem is szerepeltették a mutatót a kiegészítő mellékletben, ennek oka a mutató túl magas értéke lehetett. Bízható azonban, hogy 2009 óta csökkenő tendenciát mutat a vállalat eladósodottságának mértéke.

„A tőkeátstrukturálódás, vagyis a tőkeáttétel kifejezhető azáltal is, ha több időpont viszonylatában összehasonlítják, hogy az idegen tőke aránya az eszközök finanszírozásában

mekkora hányadot tesz ki.” (Béhm, 1998a: 218.) „Elfogadható mértékű az eladósodottság, ha a mutatószám 50-60% körül van, kedvezőtlen a helyzet, ha 100%, vagy e felett helyezkedik el. Kiugróan magas adósságállománnyal rendelkező vállalkozásnál az idegen források a saját forrásoknak többszörösét teszik ki.” (Béhm, 1998b: 255.)

3. táblázat: Kötelezettségek aránya 2008-2012

Kötelezettségek aránya (%)	2008	2009	2010	2011	2012
	48	53,9	46,8	39,9	37

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

A Kft. kötelezettségeinek aránya 37%-ot tett ki a 2012-es évben. Ez viszonylag jó arány figyelembe véve azt is, hogy a megelőző években 2009-ig visszamenőleg magasabb volt ez az érték. A vizsgált időszakban 2009-ben a legnagyobb az eladósodottság foka (53,9%), azonban még ez is elfogadható értéknek minősül és látható, hogy évről évre sikerül csökkenteni ezt az arányt.

3. Idegen tőke aránya

Az idegen tőke aránya mutató a vállalkozásnál megegyezik az eladósodottság foka mutatóval, mivel már korábban említettem, az idegen tőke egyenlő a rövid lejáratú kötelezettségekkel. Nincs nagyobb jelentősége a kiegészítő mellékletben, csak formalitásból szerepel benne.

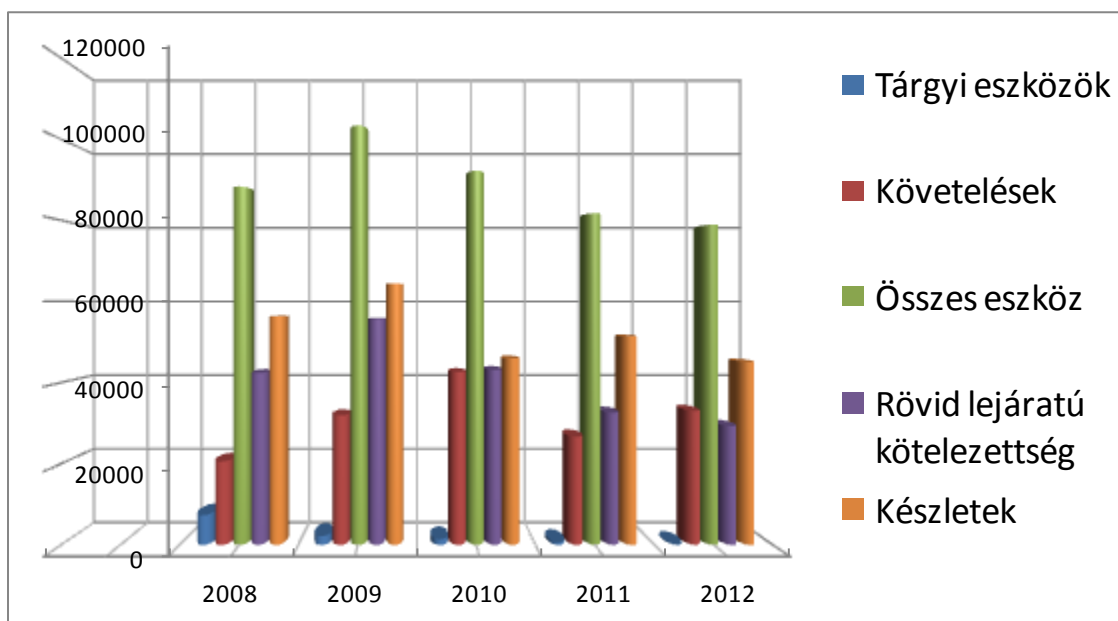
4. Tárgyi eszközök aránya

4. táblázat: A tárgyi eszközök aránya 2008-2012

Tárgyi eszközök aránya (%)	2008	2009	2010	2011	2012
	8	2	1,5	0,8	0,2

Forrás: A Kft. kiegészítő melléklete (2008-2012)

A mutató nem jelentős, azonban meg kell vizsgálni, hogy miért csökkent le a tárgyi eszközök állománya a vállalkozásnál az utóbbi években. Ennek megállapítására megvizsgáltam 2008-tól 2012-ig a mérlegben a követelések, kötelezettségek és a mérlegfőösszeg változását, az eredménykimutatásból pedig az egyéb bevételek változását.

2. diagram: A tárgyi eszközállomány csökkenését befolyásoló tényezők 2008-2012

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

A tárgyi eszközök csökkenésével szinte egyidejűleg történt a kötelezettségek pozitív-, illetve a mérlegfőösszeg negatív irányban történő változása. A készletek és a követelések pénzzé tétele is jelentősen hozzájárulhatott a kötelezettségek arányának csökkenéséhez.

Következetesként elmondhatjuk, hogy a vállalkozás a vagyon értékesítéséből fizetheti ki az adósságait.

5. Tárgyi eszközök és a befektetett eszközök fedezete

„Tárgyi eszközök vonatkozásában fontos körülmény, hogy ezekre a termelésben vagy forgalmazásban közvetlenül részt vevő befektetett eszközökre a saját források mekkora mértékben nyújtanak fedezetet.” (Béhm, 1998a: 114.)

A vállalkozásnak ezen mutatója nagyon kedvező, azonban felesleges szerepeltetnie a kiegészítő mellékletében, mivel kevés tárgyi eszköze van és így irreálisan magas a mutató értéke.

A befektetett eszközök fedezetének kiszámítása is teljesen lényegtelen, mivel csak tárgyi eszközök szerepelnek a befektetett eszközök között. Ez a két mutató tehát teljes mértékben elhanyagolható.

6. Forgóeszközök aránya

5. táblázat: A forgóeszközök aránya 2008-2012

Forgóeszközök	2008	2009	2010	2011	2012
aránya (%)	92	98	98,5	98,6	99,8

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

A forgóeszközök képezik a Kft. eszközeinek túlnyomó részét. Arányuk az utóbbi 4 évben mindig 98%, vagy annál magasabb volt. 2010 és 2011-ben ezeket a mutatószámokat rosszul számolta ki a vállalkozás. 2010-ben 0,5%-al, 2011-ben pedig 0,6%-al magasabb ez az arány, mint ahogy a kiegészítő mellékletben ezt feltüntették.

7. Nettó forgótőke

6. táblázat: Nettó forgótőke 2008-2012

Nettó forgótőke	2008	2009	2010	2011	2012
(eFt)	38.610	45.482	47.606	48.010	49.446

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

A nettó forgótőke nem tartozik bele a kiegészítő mellékletbe, de fontosnak tartottam kiszámolni és értelmezni, hogy az eszközök és a források közötti összhangot tudjam értékelni. A táblázatból látható, hogy mekkora összeg maradna forgóeszközökből, ha a rövid lejáratú kötelezettségeket a forgóeszközök értékesítéséből kellene fedezni. A vizsgált időszakban folyamatos növekedés tapasztalható, ennek fő oka a kötelezettségek csökkenése. Vállalat eszközei és forrásai tökéletes összhangban vannak.

A likviditás mutatószámai

7. táblázat: Likviditási mutatók 2008-2012

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012
Likviditás I.	1,91	1,82	2,1	2,47	2,68
Likviditás II.	0,58	0,66	1,04	0,9	1,14
Likviditás III.	0,098	0,088	0,051	0,09	0,019

Forrás: A Kft. mérlege (2008-2012)

1. Likviditási mutató I. (likviditási mutató)

A likvid eszközök és likvid források közötti arányt mutatja meg. A kapott mutatószám azt fejezi ki, hogy a likvid eszközök hányszorosát teszik ki a likvid forrásoknak, vagyis mekkora mértékben fedezik a rövid lejáratú kötelezettségeket. Minél magasabb a hányados értéke, annál biztonságosabbnak, stabilabbnak, kiegyensúlyozottabbnak tekinthető a vállalkozás likviditása. (Béhm, 1998a: 252.) A szakirodalom az 1-et, vagy annál magasabb értéket tekinti megfelelőnek.

A vizsgált vállalat likviditás I. mutatója (2,68) megmutatja, hogy több mint kétszeresen lefedik a forgóeszközök a kötelezettségeket. Ha csak ezt az értéket vesszük figyelembe, elmondhatnánk, hogy kiegyensúlyozottan működik a gazdálkodás.

2. Likviditási mutató II. (likviditási gyorsráta)

A likviditási mutató egyik változata. A világbanki előírások között ritkán szerepel, azonban a pénzügyi elemzések során általában kiszámítják. Eltérés a likviditási mutatóhoz képest, hogy a készletállományt figyelmen kívül hagyja, mivel a vállalkozás olyan készletekkel is rendelkezhet, amelyek nem tehetők gyorsan pénzzé. A kapott százalékos érték elfogadhatósága a likviditási mutató I.-el megegyező.

A vállalat kiegészítő mellékletében a likviditási gyorsráta képletének számlálója helytelenül van megadva. A készletek helyett a követelésállomány van kihagyva a forgóeszközök közül. Az így kapott érték (1,56) magasabb, mintha a készletek kivonásával számoltunk volna. Ez azzal magyarázható, hogy a követelések összege kisebb, mint a készleteké. A helyes képlettel való számítás 1,14-es likviditást mutat, ami még mindig kedvező, hiszen 1 feletti az érték. Ugyanez a hiba történt 2011-ben is annyi különbséggel, hogy hatalmas eltérés van a hibásan számított és a valódi érték között. A kiegészítő mellékletben azt láthatja a külső elemző, hogy

a gyorslikviditási ráta 1,65, ami elég kedvező. A valós értéke viszont csak 0,9. Ez a szint már nem elfogadható, mivel így a pénzeszközökből, az értékpapírokból és a követelésekből nem tudná finanszírozni az adósságait.

Külön érdekesség, hogy a 2008-tól 2010-ig megvizsgált kiegészítő mellékletekben nem található meg ez a likviditási mutató. Ha elvégezzük a szükséges számításokat, rájövünk, hogy a 2010-es évet (amikor a mutató értéke elfogadható volt) megelőző két évben a készletek kivételével a többi forgóeszköz együttesen nem tudta fedezni a kötelezettségeket.

3. Likviditási mutató III. (pénzhányad mutató)

A forgóeszközök közül nemcsak a készletek kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy likviditásuk romlik (pl. nehezen értékesíthetők), hanem a vevőállomány is (pl. a követelések beszedése problematikussá válhat).

Mivel a vállalkozás leglikvidebb eszközei a szabad pénzeszközök és a birtokában lévő piacképes értékpapírok, ezért sok esetben számítást végeznek kizárólag az előbbiekre is a likviditás megállapítása céljából. A pénzhányad mutató a pénzeszközök és a piacképes értékpapírok likviditásáról informál.

A pénzhányad 1 feletti értéke a rövid lejáratú követelések behajtására gyakorlatilag tökéletes biztonságot jelent a hitelezőknek. Amennyiben a készletek és követelések megtérülése jó, még ekkora biztonság is szükségtelen, hiszen a likvid értékpapírok és pénzeszközök a vállalkozásból könnyen kivonhatóak. (Béhm, 1998a: 272.)

A Kft. pénzhányad mutatója nagyon rossz (1,9%), mivel a leglikvidebb eszközök értéke csekély. E mutatóból is látszik, hogy a vállalkozás likviditása nem biztonságos.

4. Rövid távú eladósodottság

8. táblázat: A rövid távú eladósodottság mutatója 2008-2012

Rövid távú	2008	2009	2010	2011	2012
eladósodottság (%)	35,8	45,8	36,8	45,2	39

Forrás: A Kft. mérlege és eredménykimutatása (2008-2012)

Két különböző fogalom-meghatározást találtam a rövid távú eladósodottság mutatójáról. Az egyik megfogalmazás szerint az átmeneti kötelezettségek és a forgóeszközök hányadosa. A

másik értelmezés szerint a rövid távú eladósodottság megmutatja, hogy az árbevétel milyen arányban nyújt fedezetet a rövid lejáratú kötelezettségek likvid részére.

A vállalat az utóbbi meghatározást tartja helyesnek és ennek a képletével számolt, de helytelenül. A számlálóban a rövid lejáratú kötelezettségekből kivonta az értékpapírokat, majd hozzáadta a pénzeszközöket és így osztott az értékesítés nettó árbevételével. A mutató értéke így 40,2% helyett 39%. Ugyanezt a hibát elkövették el a 2011-es kiegészítő melléklet összeállításánál is, ahol a 45,2%-os érték helyett 52,6%-ra jött ki a helytelen számítás eredménye. A mutató értéke akkor ideális, ha bőven 100% alatt van. A Kft-ről elmondható, hogy a rövid távú eladósodottságával nincs probléma, az értékesítés nettó árbevétele fedezetet nyújt a kötelezettségek likvid részére.

A hatékonyság és a jövedelmezőség elemzésének mutatószámai

1. Eszközök fordulatszáma

A forgási sebesség mutatója a vizsgált tényező (az eszközök, a tőke) megtérülését fejezi ki az árbevételben. Az alapmutató a megtérülést fordulatszámban adja meg. A forgási sebesség fordulatokban azt fejezi ki, hogy a vállalkozásnál adott időtartam (év, félév, negyedév) alatt az eszközök vagy a befektetett tőke hányszor térül meg az árbevételben.

„Az eszközök közül elsősorban a dologi formában megjelenő eszközök megtérülésének van közgazdasági jelentősége. A forgási sebesség számítható az összes eszközre, a befektetett eszközökre, a tárgyi eszközökre, a forgóeszközökre, a készletekre vagy csak az árura.” (Béhm, 1998b: 241.)

9. táblázat: Eszközfordulat mutatószáma 2008-2012

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012
Készletek fordulatszáma	1,9	1,72	2,42	1,29	1,63
Eszközök fordulatszáma	1,21	1,07	1,21	0,81	0,93

Forrás: A Kft. mérlege és eredménykimutatása (2008-2012)

A vállalkozás az összes eszközre számította ki a megtérülést (0,93), ami elmarad az elfogadható értéktől. Felmerül a kérdés, hogy fontos-e az építőiparban ilyen mutatót számolni.

Vizsgálatom során arra jutottam, hogy nem az a fontos, hogy az összes eszköz hányszor térül meg (ebben az esetben nem is térül meg), hanem a készletek értéke hogyan térül meg.

Az alábbi táblázatból látható, hogy nagy jelentősége van a készletek fordulatszámának a vállalaton belül és ez az érték a vizsgált időszakban mindig meghaladta a megfelelő értéket. A tavalyi adatok több mint másfélszeres készletmegtérülést mutattak, de például 2010-ben több mint kétszeres volt, ami igazán jó a többi évhez képest.

2. Eszközhatékonyság

„Az eszközök jövedelemtermelő képességére adnak választ, a vállalkozás eszközeinek eredményhozamát fejezik ki. Számításuk eredménykategóriánként, illetve eszközcsoportonként vagy eszközönként történhet.” (Himber et al., 2007: 236.)

10. táblázat: Az eszközhatékonyság és a ROA mutatója 2008-2012

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012
Eszköz-hatékonyság (%)	1,5	2,7	3,9	2,7	2,1
ROA (%)	1,14	2	2,08	0,55	0,84

Forrás: A Kft. mérlege és eredménykimutatása (2008-2012)

A kiegészítő mellékletben az eszközhatékonyság képletét az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye és az összes eszköz hányadosaként adja meg a vállalat. A számított érték 2,1 %, ami 0,6 %-ponttal rosszabb az előző évhez képest. Fontos mutató az eszközhatékonyság, de szükséges mellé a ROA, ami az egyik leggyakoribb eszközjövodelmezőségi mutató. Megállapítható vele a vállalat egészének teljes eredményessége.

A két mutató számított időbeli adataiból kiderül, hogy a Kft. eszközei csekély hozamot tudnak elérni. A vállalat az eszközhatékonyság mutatót adta meg csak a kiegészítő mellékletében és nem számított ROA mutatót, pedig fontos lenne megállapítani, hogy az adózás előtti eredményben mekkora hozamot tudnak hozni az eszközök. Eleve a ROA mutató kisebb, mint az eszközhatékonyságé és valószínű, hogy így próbálta jobb színben feltüntetni a hatékonyságot. Szerintem a ROA mutató elhagyása a kiegészítő mellékletből hiba.

3. Árbevétel-arányos nyereség

A forgalomarányos jövedelmezőségi mutatók esetében a kiválasztott eredménykategóriák kerülnek összehasonlításra a vállalkozás értékesítési árbevétel- és más bevételadataival.

Célszerűen kell ezeket a mutatókat szerkeszteni és ügyelni kell arra, hogy az eredménykategória és a viszonyítási alap megfeleltetése biztosítva legyen.

Ne hasonlítsuk például az adózás előtti eredményt csak az értékesítés nettó árbevételéhez, hiszen az egyéb bevételek stb. is hozzájárulhatnak annak keletkezéséhez. (Bíró et al., 2007)

A Kft. a mutató számítását úgy végezte el, hogy az üzemi eredményt viszonyította az értékesítés nettó árbevételéhez. Véleményem szerint az egyéb bevételeknek is alkotnia kell a viszonyítás alapját, mivel ugyanúgy részét képezi az üzemi eredménynek. Az alábbi táblázatban 2008-ig visszamenőleg kigyűjtöttem a vállalkozás számított árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatóit és összehasonlítottam az általam számított értékekkel.

11. táblázat: Árbevétel arányos nyereség 2008-2012

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012
Árbevétel arányos nyereség I.	1,3	2,5	3,3	3,4	2,3
Árbevétel arányos nyereség II.	1,25	2,38	2,86	3,35	2,3

Forrás: A Kft. eredménykimutatása (2008-2012)

Az árbevétel arányos nyereség I. adatai a vállalkozás kiegészítő mellékleteiben megtalálhatóak, a II-es pedig saját számítás. A kétféle számításból kiderül, hogy a vállalkozás nem követett el nagy hibát azzal, hogy csak az értékesítés nettó árbevételét használta viszonyítási alapnak, mivel az összes bevétel kis hányadát teszik ki az egyéb bevételek. 2010-ben volt jelentős az egyéb bevételek összege (15403 e Ft), ez szemmel látható a táblázatból is.

A mutatóból az is érződik, hogy hiába magas az árbevétel, nem azt jelenti, hogy magas is lesz az eredmény. Különösen igaz az építőiparban, ahol magas költségekkel dolgoznak.

4. Tőkearányos adózott eredmény (ROE)

A saját tőke összegéhez a vállalkozás által leginkább jellemző eredménykategóriákat célszerű hasonlítani. A vállalatnál ez az eredménykategória az adózott eredmény. A mérlegben szereplő saját tőke csak egy pillanatkép, ezért nem megbízható ilyen szempontból. Meg kell vizsgálni a korábbi évek mutatóit, mert csak akkor mondható kedvezőnek a ROE, ha értéke folyamatos növekszik.

12. táblázat: Tőkearányos adózott eredmény 2008-2012

ROE (%)	2008	2009	2010	2011	2012
	1,65	3,67	2,72	0,2	1

Forrás: A Kft. mérlege és eredménykimutatása (2008-2012)

A korábbi évek értékeiből kiderül, hogy a vállalat tőkearányos eredményét korántsem lehet elfogadhatónak mondani. A tulajdonosok által birtokolt saját tőke a 2008-2012-es időszakban csekély hozamot tudott biztosítani. A mutató értékelésében figyelembe kell venni a tőkeáttétel hatását. A Kft-ről el lehet mondani, hogy magas tőkeáttétellel működik, így a saját tőke hozama a cég tevékenységének magas üzleti kockázatát és a tőkeáttételből adódó pénzügyi kockázatot is tükrözi.

IV. ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK

A kiegészítő mellékletben látjuk, hogy mit mutat a vállalkozás saját magából. Ha egy külső elemző jobban megvizsgálja annak tartalmát, kiderül, mit lehet találni valójában. A két nézőpont összehasonlításából szűrhetők ki a hiányosságok, valamint arra is rájövünk, hogy a komplex elemzést nem lehet általánosítani.

A társaság gazdálkodásának elemzése számomra egy nagyon érdekes feladat volt. Az elemzés során vizsgáltam a társaság vagyonstruktúráját, pénzügyi helyzetét, jövedelmezőségét és hatékonyságát a 2008-2012-es időszakban.

Dolgozatom célja az volt, hogy egy konkrét vállalatot keresztül bemutassam a komplex elemzés hiányosságait és az ezekből fakadó problémákat. A beszámolók elemzése során különböző mutatókat alkalmaztam, melyek segítségével betekintést nyertem a vállalat gazdálkodásába.

Az Kft. kiegészítő mellékletében a III. fejezet tartalmazza a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzet, valamint a hatékonyság elemzésére kiválasztott mutatókat. A fejezet tartalmát megvizsgálva szembetűnik az a probléma, hogy nem a sztenderdhez van igazítva. Először történik a pénzügyi-, majd a vagyoni helyzet, utána pedig a hatékonyság és jövedelmi helyzet elemzése. A helyes sorrend alapján a vagyoni helyzet elemzésével kell kezdeni, majd jön a pénzügyi és jövedelmi helyzet, végül a hatékonyság elemzése.

Dolgozatomban az elemzést a *vagyoni helyzet* mutatószámainak értelmezésével kezdtem. A saját tőke arányát vizsgálva arra a következtetésre jutottam, hogy a vállalkozás évről évre egyre tőkeerősebb. A finanszírozási kockázat évek óta jelentős, ezt állapítottam meg az eladósodottság mértékéből. A vállalat a 2011-es év előtt ezt a mutatót nem szerepeltette kiegészítő mellékletében, ennek oka pedig, hogy a mutató a megelőző években nagyon magas volt. 2009 óta folyamatosan csökken az adósságállomány, ezzel magyarázható a mutató értékének kedvező változása. A tárgyi eszközök és a befektetett eszközök fedezetét felesleges szerepeltetni a kiegészítő mellékletben, mivel a vállalatnak csak tárgyi eszköze van, azokból is kevés, ebből kifolyólag irreálisan magas lesz a mutató értéke. Ez a két mutató tehát teljes mértékben elhanyagolható. A forgóeszközök arányának megállapításánál találok először számolási hibával a kiegészítő mellékletben. Bár az eltérések a helytelen és a helyes

számításoknál csak 0,5 és 0,6 % voltak, megemlítem ezt a problémát is, mivel nagyon fontosnak tartom, hogy a mutatószámok a lehető legpontosabbak legyenek.

A *pénzügyi helyzet* elemzése során alkalmazott mutatók esetében helytálló az a megállapítás, hogy a 2009-es évtől feljavultak. A társaság fizetőképességének alakulását a Likviditás I, II, III. mutató segítségével értékeltem. Ha csak a Likviditás I. mutatót nézzük, elmondhatnánk, hogy kiegyensúlyozottan működik a gazdálkodás. A vállalat kiegészítő mellékletében a likviditási gyorsráta képletének számlálója helytelenül van megadva. A készletek helyett a követelésállomány van kihagyva a forgóeszközök közül. Az így kapott érték magasabb, mintha a készletek kivonásával számoltunk volna. Ez azzal magyarázható, hogy a követelések összege kisebb, mint a készleteké.

Külön érdekesség, hogy a 2008-tól 2010-ig megvizsgált kiegészítő mellékekben nem található meg ez a likviditási mutató. Ha elvégezzük a szükséges számításokat, rájövünk, hogy a 2010-es évet (amikor a mutató értéke elfogadható volt) megelőző két évben a készletek kivételével a többi forgóeszköz együttesen nem tudta fedezni a kötelezettségeket.

A Kft. pénzhányad mutatója nagyon rossz, mivel a leglikvidebb eszközök értéke csekély. E mutatóból is látszik, hogy a vállalkozás likviditása nem biztonságos.

A vállalat a rövid távú eladósodottságát hibás képlettel számolta ki. A számlálóban a rövid lejáratú kötelezettségekből kivonta az értékpapírokat, majd hozzáadta a pénzeszközöket és így osztott az értékesítés nettó árbevételével. A helyes számítás szerint az értékpapírok és a pénzeszközök összegét vonjuk ki a rövid lejáratú kötelezettségekből és ezt osztjuk el az értékesítés nettó árbevételével. A Kft.-ről elmondható, hogy a rövid távú eladósodottságával nincs probléma, az értékesítés nettó árbevétele fedezetet nyújt a kötelezettségek likvid részére.

Elemzésem a társaság által választott *jövedelmezőségi mutatókkal* folytattam. A Kft. az árbevétel arányos nyereségmutató számítását úgy végezte el, hogy az üzemi eredményt viszonyította az értékesítés nettó árbevételéhez. Véleményem szerint az egyéb bevételeknek is alkotnia kell a viszonyítás alapját, mivel ugyanúgy részét képezi az üzemi eredménynek.

A kétféle számításból kiderül, hogy a vállalkozás nem követett el hibát azzal, hogy csak az értékesítés nettó árbevételét használta viszonyítási alapnak, mivel az összes bevétel kis hányadát teszik ki az egyéb bevételek.

A korábbi évek adataiból kiderül, hogy a vállalat tőkearányos eredményét korántsem lehet elfogadhatónak mondani. A tulajdonosok által birtokolt saját tőke a 2008-2012-es időszakban csekély hozamot tudott biztosítani. A mutató értékelésénél figyelembe kell venni a tőkeáttétel hatását. A Kft-ről el lehet mondani, hogy magas tőkeáttétellel működik, így a saját tőke hozama a cég tevékenységének magas üzleti kockázatát és a tőkeáttételből adódó pénzügyi kockázatot is tükrözi.

Elemzésem a vállalat kiegészítő mellékletében megtalálható *hatékonyság mutatók* értelmezésével zártam. A vállalkozás az összes eszközre számította ki a megtérülést, ami elmarad az elfogadható értéktől. Felmerül a kérdés, hogy értelmezhető-e ez a mutató a szolgáltató vállalatoknál. Vizsgálatom során arra jutottam, hogy nem az a fontos, hogy az összes eszköz, hanem a készletek értéke hogyan térül meg. A vállalaton belül nagyobb jelentősége van a készletek fordulatszámának, mint az összes eszközének.

Fontos mutató az eszközhatékonyság is, de szükséges mellé a ROA, ami az egyik leggyakoribb eszközjövödelmezőségi mutató. A két mutató számított időbeli adataiból kiderül, hogy a Kft. eszközei csekély hozamot tudnak elérni. A vállalat az eszközhatékonyság mutatót adta meg csak a kiegészítő mellékletében és nem számított ROA mutatót, pedig sokkal fontosabb, hogy az adózás előtti eredményben mekkora hozamot tudnak hozni az eszközök. Eleve a ROA mutató kisebb, mint az eszközhatékonyságé és valószínű, hogy így próbálta kedvezőbben feltüntetni a hatékonyságot. Pedig a ROA mutató elhagyása a kiegészítő mellékletből hiba.

Javasolnám a vállalatnak további két mutató feltüntetését a kiegészítő mellékletben. Egyik az egy főre jutó árbevétel, a másik az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítás. Az eredménykimutatásban szemmel látható hogy a létszám és a személyi jellegű ráfordítások összege nem arányosan változott a vizsgált időszakban. Ennek okát, valamint az egy főre jutó árbevétel alakulását is érdemes lenne megvizsgálni.

Összességében elmondható, hogy az elemzésre kiválasztott vállalkozás megfelelt a dolgozatom céljának. Voltak olyan tételek, amikben nem voltam biztos, hogy szakmai hiányosságból nem kerültek be, vagy szándékosan nem rakták bele a kiegészítő mellékletbe, hogy ezzel is kedvezőbben tüntessék fel a gazdálkodást. Az alkalmazott mutatószámok előnyei, hogy tömörek és könnyen áttekinthetők, azonban ez hátrány volt néhány mutatónál, amik így nem nyújtottak elegendő információt. A társaság kiegészítő melléklete nem tud teljesen valós képet adni vállalkozás jelenlegi és jövőbeli gazdasági helyzetéről.

IRODALOMJEGYZÉK

Szakirodalom

Béhm I. (1998a): Vállalkozások megítélése. Perfekt Kiadó, Budapest

Béhm I. (1998b): Gazdasági-pénzügyi ismeretek. Perfekt Kiadó, Budapest

Bíró T. – Kresalek P. – Pucsek József – Sztanó I. (2007): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Perfekt Kiadó, Budapest

Bíró T. – Pucsek J. – Sztanó I. (2010): Amit a mérleg mutat 2010. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest

Himber P. – Kapásiné B. M. - Kovácsné S. P. (2007): Számvitelemzés II. Perfekt Kiadó, Budapest

Pupos T. (2011): Forgótőke-gazdálkodás. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest

Sztanó I – Vörös Miklós (2001): Számviteli alapismeretek. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt, Budapest

Tóthné Szabó E. (2010): A kiegészítő melléklet szerepe a megbízható és valós kép kialakításában. Számvitel, adó, könyvvizsgálat, 14. évf. 2010/4, 180.o.

Egyéb dokumentumok

Központi Statisztikai Hivatal: Jelentés az építőipar 2012. évi teljesítményéről. 2013

Jogszabályok

2000. évi C törvény a számvitelről

Internetes források

Csökkenő építőipari jövedelmezőség:

<http://www.vg.hu/gazdasag/makrogazdasag/csokkeno-epitoipari-jovedelmezoseg-343943> (letöltve: 2013. október 30.)

Körbetartozások elleni küzdelem az építőiparban:

http://www.portfolio.hu/vallalatok/kkv/korbetartozasok_elleni_kuzdelem_az_epitoiparban.154257.html (letöltve: 2013. október 31.)

Mit lehet tenni az építőipari körbetartozás ellen:

<http://www.hrportal.hu/c/mit-lehet-tenni-az-epitoipari-korbetartozas-ellen-20130621.html> (letöltve: 2013. október 31.)

Egyre hosszabb az építőipar agóniája:

http://hvg.hu/kkv/20120314_epitoipar_felszamolas_vegelszamolas (letöltve: 2013. november 2.)

Kényszertörlések aprítják az építőipari cégeket:

http://hvg.hu/kkv/20131022_KenySZertorlesek_apritjak_az_epitoipari_c (letöltve: 2013. november 2.)

EduLine segédanyag:

<http://www.eduline.hu/segedanyag/talalatok/letolt2232> (letöltve: 2013. november 3.)

Cash flow kimutatás cikk:

http://penzugysziget.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=194&Itemid=76 (letöltve: 2013. november 10.)

MELLÉKLETEK

**1. MELLÉKLET: EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ MÉRLEGÉNEK ESZKÖZ OLDALA
2008-2012**

Sor-szám	A tétel megnevezése	2008	2009	2010	2011	2012
01.	A. Befektetett eszközök	7 236	2 206	1 416	666	180
02.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK					
03.	02. Sorból: Immateriális javak érték helyesbítése					
04.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	7 326	2 206	1 416	666	180
05.	04. Sorból: Tárgyi eszközök érték helyesbítése					
06.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK					
07.	06. Sorból: Befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése					
08.	B. Forgóeszközök	80 986	101 202	90 783	80 633	78 752
09.	I. KÉSZLETEK	56 295	64 402	45 930	51 386	45 131
10.	II. KÖVETELÉSEK	20 556	31 912	42 651	26 679	33 069
11.	III. ÉRTÉKPAPÍROK	100	106	110	114	121
12.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	4 035	4 782	2 092	2 454	431
13.	C. Aktív időbeli elhatárolások				450	
14.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	88 312	103 408	92 199	81 749	78 932

**2. MELLÉKLET: EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ MÉRLEGÉNEK FORRÁS OLDALA
2008-2012**

15.	D. Saját tőke	45 936	47 688	49 022	49 126	49 626
16.	I. JEGYZETT TŐKE	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
17.	16. Sorból: Visszavásárolt tulajdonosi részesedés névértéken					
18.	II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE					
19.	III. TŐKETARTALÉK					
20.	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	25 179	25 936	27 688	29 021	29 126
21.	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK					
22.	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK					
23.	VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	757	1 752	1 334	105	500
24.	E. CÉLTARTALÉKOK					
25.	F. KÖTELEZETTSÉGEK	42 376	55 720	43 177	32 623	29 306
26.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK					
27.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK					
28.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	42 376	55 720	43 177	32 623	29 306
29.	G. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK					
30.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN	88 312	103 408	92 199	81 749	78 932

3. MELLÉKLET: EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ EREDMÉNYKIMUTATÁSA 2008-2012

Tétel-szám	A tétel megnevezése	2008	2009	2010	2011	2012
I.	Értékesítés nettó árbevétele	106 773	111 007	111 297	66 507	73 685
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke					
III.	Egyéb bevételek	1 651	5 967	15 403	401	57
	III. sorból visszaírt értékvesztés					
IV.	Anyagjellegű ráfordítás	81 706	92 779	109 894	56 328	66 166
V.	Személyi jellegű ráfordítás	18 643	14 818	9 072	3 897	3 802
VI.	Értécsökkenési leírás	4 724	2 587	1 124	1 046	557
VII.	Egyéb ráfordítások	1 999	4 007	2 920	3 393	1 532
	VII. sorból: értékvesztés					
A.	ÜZEMI (üzleti) TEVÉKENYSÉG EREDM.	1 352	2 783	3 620	2 244	1 685
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	29	16	33	8	8
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	374	799	1 800	1 804	1 030
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	-345	-783	-1 767	-1 796	-1 022
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	1 007	2 000	1 923	448	663
X.	Rendkívüli bevételek		76			
XI.	Rendkívüli ráfordítások					
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY		76			
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	1 007	2 076	1 923	448	663
XII.	Adófizetési kötelezettség	250	324	589	343	163
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY	757	1 752	1 334	105	500
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	757	1 752	1 334	105	500

4. MELLÉKLET: AZ ELEMZÉSNEEL FELHASZNÁLT MUTATÓSZÁMOK

Vagyoni elemzés mutatószámai

Tőkeerősség= Saját tőke/Eszközök összesen

2008: 45.936 / 88. 312 = 52 %

2009: 47.688 / 103.408 = 46 %

2010: 49.022 / 92.199 = 53 %

2011: 49.126 / 81.749 = 60 %

2012: 49.626 / 78.932 = 63 %

Eladósodottság mértéke= Kötelezettségek/Saját tőke

2008:	$42.376 / 45.936 = 92 \%$
2009:	$55.720 / 47.688 = 117 \%$
2010:	$43.177 / 49.022 = 88 \%$
2011:	$32.623 / 49.126 = 66 \%$
2012:	$29.306 / 49.626 = 59 \%$

Eladósodottság foka= Kötelezettségek/ Eszközök összesen

2008:	$42.376 / 88.312 = 48\%$
2009:	$55.720 / 103.408 = 53,9 \%$
2010:	$43.177 / 92.199 = 46,8 \%$
2011:	$32.623 / 81.749 = 39,9 \%$
2012:	$29.306 / 78.932 = 37 \%$

Idegen tőke aránya= Idegen tőke/Eszközök összesen

2008:	$42.376 / 88.312 = 48\%$
2009:	$55.720 / 103.408 = 53,9 \%$
2010:	$43.177 / 92.199 = 46,8 \%$
2011:	$32.623 / 81.749 = 39,9 \%$
2012:	$29.306 / 78.932 = 37 \%$

Tárgyi eszközök aránya= Tárgyi eszközök/Eszközök összesen

2008:	$7.326 / 88.312 = 8 \%$
2009:	$2.206 / 103.408 = 2 \%$
2010:	$1.416 / 92.199 = 1,5 \%$
2011:	$666 / 81.749 = 0,8 \%$
2012:	$180 / 78.932 = 0,2 \%$

Forgóeszközök aránya= Forgóeszközök/Eszközök összesen

2008:	$80.986 / 88.312 = 92 \%$
2009:	$101.202 / 103.408 = 98 \%$
2010:	$90.783 / 92.199 = 98,5 \%$

2011: $80.633 / 81.749 = 98,6 \%$

2012: $78.752 / 78.932 = 99,8 \%$

Tárgyi eszközök fedezete = Saját tőke/Tárgyi eszközök

2008: $45.936 / 7.236 = 634,8 \%$

2009: $47.688 / 2.206 = 2.161,7 \%$

2010: $49.022 / 1.416 = 3.462 \%$

2011: $49.126 / 666 = 7.376,3 \%$

2012: $49.626 / 180 = 27.570 \%$

Befektetett eszközök fedezete = Saját tőke/Befektetett eszközök

2008: $45.936 / 7.236 = 634,8 \%$

2009: $47.688 / 2.206 = 2.161,7 \%$

2010: $49.022 / 1.416 = 3.462 \%$

2011: $49.126 / 666 = 7.376,3 \%$

2012: $49.626 / 180 = 27.570 \%$

Nettó forgótőke = Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek

2008: $80.986 - 42.376 = 38.610$

2009: $101.202 - 55.720 = 45.482$

2010: $90.783 - 43.177 = 47.606$

2011: $80.633 - 32.623 = 48.010$

2012: $78.752 - 29.306 = 49.446$

Likviditás mutatószámai

Likviditási mutató I. = Forgóeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek

2008: $80.986 / 42.376 = 1,91$

2009: $101.202 / 55.720 = 1,82$

2010: $90.783 / 43.177 = 2,1$

2011: $80.633 / 32.623 = 2,47$

2012: $78.752 / 29.306 = 2,68$

Likviditási mutató II.(likviditási gyorsráta)= Forgóeszközök – Készletek/Rövid lejáratú kötelezettségek

2008:	$(80.986 - 56.295) / 42.376 = 0,58$
2009:	$(101.202 - 64.402) / 55.720 = 0,66$
2010:	$(90.783 - 45.930) / 43.177 = 1,04$
2011:	$(80.633 - 51.386) / 32.623 = 0,9$
2012:	$(78.752 - 45.131) / 29.306 = 1,14$

Likviditási mutató III.(pénzhányad)= Értékpapírok+Pénzeszközök/Rövid lejáratú kötelezettségek

2008:	$(100+4.035) / 42.376 = 0,098$
2009:	$(106+4.782) / 55.720 = 0,088$
2010:	$(110+2.092) / 43.177 = 0,051$
2011:	$(114+2.454) / 32.623 = 0,08$
2012:	$(121+431) / 29.306 = 0,019$

Rövid távú eladósodottság= Rövid lejáratú kötelezettségek – (értékpapírok+pénzeszközök)/Értékesítés nettó árbevétele

2008:	$42.376 - (100+4.035) / 106.773 = 35,8 \%$
2009:	$55.720 - (106+4.782) / 111.007 = 45,8 \%$
2010:	$43.177 - (110+2.092) / 111.297 = 36,8 \%$
2011:	$32.623 - (114+2.454) / 66.507 = 45,2 \%$
2012:	$29.306 - (121+431) / 29.306 = 39 \%$

Jövedelmezőségi mutatók

Árbevétel arányos nyereség= Üzemi (üzleti) eredmény/Értékesítés nettó árbevétele

2008:	$1.352 / 106.773 = 1,3 \%$
2009:	$2.783 / 111.007 = 2,5 \%$
2010:	$3.620 / 111.297 = 3,3 \%$
2011:	$2.244 / 66.507 = 3,4 \%$
2012:	$1.685 / 73.685 = 2,3 \%$

Tőkearányos adózott eredmény (ROE)= Adózott eredmény/Saját tőke

2008:	$757 / 45.936 = 1,65 \%$
2009:	$1.752 / 47.688 = 3,67 \%$
2010:	$1.334 / 49.022 = 2,72 \%$
2011:	$105 / 49.126 = 0,2 \%$
2012:	$500 / 49626 = 1 \%$

1 főre jutó értékesítés nettó árbevétele = Értékesítés nettó árbevétele/Létszám

2008:	$106.773 / 9 = 17.795,5 \text{ e Ft}$
2009:	$111.007 / 7 = 15.858 \text{ e Ft}$
2010:	$111.297 / 6 = 18.549,5 \text{ e Ft}$
2011:	$66.507 / 6 = 11.084,5 \text{ e Ft}$
2012:	$73.685 / 6 = 12.280,8 \text{ e Ft}$

1 főre jutó személyi jellegű ráfordítás = Személyi jellegű ráfordítások/Létszám

2008:	$18.643 / 9 = 2.071,4 \text{ e Ft}$
2009:	$14.818 / 7 = 2.116,8 \text{ e Ft}$
2010:	$9.072 / 6 = 1.512 \text{ e Ft}$
2011:	$3.897 / 6 = 649,5 \text{ e Ft}$
2012:	$3.802 / 6 = 633,7 \text{ e Ft}$

Hatékonysági mutatók

Eszközök fordulatszáma= Értékesítés nettó árbevétele/Eszközök összesen

2008:	$106.773 / 88.312 = 1,21$
2009:	$111.007 / 103.408 = 1,07$
2010:	$111.297 / 92.199 = 1,21$
2011:	$66.507 / 81.749 = 0,81$
2012:	$73.685 / 78.932 = 0,93$

Készletek fordulatszáma= Értékesítés nettó árbevétele/Készletek

2008:	$106.773 / 56.295 = 1,9$
-------	--------------------------

2009:	$111.007 / 64.402 = 1,72$
2010:	$111.297 / 45.930 = 2,42$
2011:	$66.507 / 51.386 = 1,29$
2012:	$73.685 / 45.131 = 1,63$

Eszközhatékonyság= Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye/Eszközök összesen

2008:	$1.352 / 88.312 = 1,5 \%$
2009:	$2.783 / 103.408 = 2,7 \%$
2010:	$3.620 / 92.199 = 3,9 \%$
2011:	$2.244 / 81.749 = 2,7 \%$
2012:	$1.685 / 78.932 = 2,1 \%$

Eszközarányos nyereség (ROA)= Adózás előtti eredmény/Eszközök összesen

2008:	$1.007 / 88.312 = 1,14 \%$
2009:	$2.076 / 103.408 = 2 \%$
2010:	$1.923 / 92.199 = 2,08 \%$
2011:	$448 / 81.749 = 0,55 \%$
2012:	$663 / 78.932 = 0,84 \%$